

GUÍA D'ERRADES ORTOGRÀFIQUES A TENIR EN COMPTE EN LA CORRECCIÓ D'EXÀMENS D'ALUMNAT AMB DISLÈXIA.

L'alumnat amb dislèxia pot cometre les següents errades:

- **Errades d'ortografia natural:** separacions i unions inadequades de paraules, omissions, substitucions i inversions, etc.
- **Errades d'ortografia arbitrària**
- **Errades d'ortografia reglada**

ERRADES D'ORTOGRAFIA NATURAL

Les errades en l'escriptura de les persones amb dislèxia, en concret en l'ortografia natural (basades en la correspondència entre un fonema i el seu grafema) es deuen fonamentalment a les dificultats en la consciència metafonològica (capacitat de maneig de les unitats del nostre llenguatge: paraules, síl·labes, fonemes).

Es denominen paragrafies, i consisteixen en canvis en els grafemes que conformen una paraula. Poden afectar a la paraula o a una frase. Situacions d'especial estrès, com una prova escrita, poden fer que hi apareguen, en major o menor mesura (davant l'exigència i el sobreesforç cognitiu que implica la situació).

PARAGRAFIES RELACIONADES AMB L'ORTOGRAFIA NATURAL

Paragrafia:	Exemple:
Substitucions d'uns grafemes per uns altres (generalment de sonoritat semblant).	* canya/calla/cala * vetlla/vela/veia * munya/mulla/mula
Omissions de lletres, síl·labes o mots.	* Que s'acabe l'estiu_vol dir que s'acabels viatges d'aventures , per: Que s'acabe l'estiu no vol dir que s'acaben els viatges d'aventures.
Transposicions d'uns grafemes per uns altres (sol ser més freqüent en síl·labes inverses, o mots compostos).	* Esprotistes per Esportistes, * torbar per trobar * Aquesta vegada, els tirpulants espacials més intrèpids... per: Aquesta vegada, els tripulants espacials més intrèpids... * Trencacolsques per trencaclosques, * Protaveles per portaveles, * Estlavis per estalvis.

PARAGRAFIES RELACIONADES AMB L'ORTOGRAFIA NATURAL	
Paragrafia:	Exemple:
Adicions de grafemes	*Desperés va escriure fins que va arribar el capvespere , per: Després va escriure fins que va arribar el capvespre. *En tot el peripele he intentat que la mirada de la porotagonista fóra lluminosa , per: En tot el periple he intentat que la mirada de la protagonista fóra lluminosa.
Reiteracions de lletres, síl.labes o mots	*El projecte apropa els llibres a les famílies i permet que els els xiquets i les xiquetes coneguen nonovetats que no arriben ací , per: El projecte apropa els llibres a les famílies i permet que els xiquets i les xiquetes coneguen novetats que no arriben ací.
Rotacions de grafemes simètrics (b-d, p-q...)	*Ara estic tredallant en les noves històries que pudlicarem, però també creant nous qrobuctes amd els nostres personatges , per: Ara estic treballant en les noves històries que publicarem, però també creant nous productes amb els nostres personatges.
Mescla de majúscules amb minúscules	*L'arribada a alcoi, des de xixona, passat el barranc de la Carrasqueta, es fa pel barranc de la batalla , per: L'arribada a Alcoi, des de Xixona, passat el barranc de la Carrasqueta, es fa pel barranc de la Batalla. *Les restes del castell de benidorm evoquen una llegenda que emparenta amb la de l'arxiconeguda Cara del Moro d'alacant , per: Les restes del castell de Benidorm evoquen una llegenda que emparenta amb la de l'arxiconeguda Cara del Moro d'Alacant.
Unions i fragmentacions inadequades	*Lesmares des bordades per lacàrrega de les obligacions... , per: Les mares desbordades per la càrrega de les obligacions...

Tot i que en les primeres edats les errades a l'ortografia natural són les que més es van minimitzant, les més freqüents i persistents són les relacionades amb les faltes d'ortografia arbitrària i reglada.

ERRADES D'ORTOGRAFIA ARBITRÀRIA

Hi ha paraules l'escriptura de les quals s'ha establert arbitràriament, sense respondre a la raó, a la lògica o a les normes, en molts dels casos; en l'ortografia arbitrària cal tenir en compte diverses variants: **(l'ús de la h, g/j, s/ss/c/ç, s/z, g/j , tg/tj , tx/x/ig).**

Estes faltes es refereixen a mots o lletres homòfones, és a dir, que es pronuncien exactament igual que altres, però que s'escriuen de manera diferent, paraules en les quals les regles d'associació fonema/grafema no són vàlides (massa/maça).

La diferència fonològica entre b/v, g/j, tg/tj, s/ss/c/ç i s (entre vocals)/z, al dialecte apitxat tampoc no es diferencien, la qual cosa encara complica més l'assoliment de la normativa, que en aquestes circumstàncies hauria de considerar-se d'ortografia arbitrària, i caldria realitzar un procés de memorització.

Per escriure correctament els mots subjectes a una ortografia arbitrària, s'hauria de recórrer a l'emmagatzematge lèxic.

Exemples:

*Corria tant de pressa que ba arribar a la presa mes pronte del que sesperava, per: Corria tan de presa que va arribar a la presa més prompte del que s'esperava

ERRADES D'ORTOGRAFIA REGLADA

Les regles es poden referir a diverses variants (**r/rr, m/n, c/qu, qua/qüe/qüi/quo, z/c/ss/s, g/gu, gua/güe/güi/guo, -z/-d, Majúscules, Accentuació i Signes de Puntuació**) però cal destacar que hi ha regles amb excepcions i regles sense excepcions, la qual cosa fa encara més complexe el seu ús com a "eina" per a una escriptura correcta des del punt de vista ortogràfic. Per exemple, davant de P i B sempre M, o davant de V, sempre N (excepció tramvia) o totes les paraules que porten -jecc o -ject, no s'escriuen amb g, sinó amb j. O els fonemes oclusius a final de paraula que, encara que sonen sords, s'escriuen amb l'oclusiva sonora (verb, tímid, amarg...).

Exemples de faltes relacionades amb normes ortogràfiques establertes:

***Éls llensols encara no s'han acecat**, per: Els llençols encara no s'han assecat.

***En arribar al refutgi, es va llevar les miges i les sabates, per a després jaure al jas**, per: En arribar al refugi, es va llevar les mitges i les sabates, per a després jaure al jaç.